

DR
TV-BYEN
2860 Søborg

København den 20. marts 2006

Klage over skjult reklame for Visa/Dankort i programmet "OBS" sendt på DR1

Peter Niels har ved mail af 15. december 2004 indgivet en klage til Radio- og tv-nævnet med anbringende om, at der vises skjult reklame for Visa i programmet "OBS" sendt på DR1. Klager oplyser, at indslaget omhandlede det nye chip-dankort, og at DR ved illustration af brugen af chip-dankortet havde skrevet "Dit Pengeinstitut" på dankortet for ikke at reklamere for et bestemt pengeinstitut, men at der imidlertid var vist et Visa logo på kortet. Herudover klagede Peter Niels over generel skjult reklame for diverse produkter på DR.

I udsendelsen OBS blev der i ugerne 51 og 52 2004 vist et spot af 19 sekunders varighed om dankort med chip.

Indslaget indledes med følgende speak:

"Sådan bruger du dit nye dankort".

Hvorefter der vises et dankort med teksten "Dit Pengeinstitut" og angivelsen af et Visa-logo i hjørnet.

Speaken fortsætter:

"i de nye chip-terminaler sættes kortet ned i terminalen. Chippen på kortet skal vende ned og ind mod dig selv"

I forbindelse hermed ses dankortet blive sat i terminalen samtidig med, at dankortets Visa-logo igen fremstår tydeligt i billedet.

Mediesekretariatet

Vognmagergade 10, 1.
1120 København K

Telefon 3318 6868
Telefax 3318 6869

rtv@mediesekretariatet.dk
www.mediesekretariatet.dk

CVR nr. 11 88 46 52

Bank: Jyske Bank
Reg.nr. 8109
Konto nr. 1002 295

Speaken fortsætter:

"herefter indtaster du din pinkode og godkender beløbet. Dankortet fjernes, når betalingen er gennemført"

Kortet bliver igen vist, således at Visa-logoet fremstår tydeligt i billedet, hvorefter kortet fjernes fra terminalen.

Indslaget slutter med en tekstmæssig angivelse af Dankort a/s og Økonomi- og Erhvervsministeriet.

Dvd'en indeholder også et omredigeret indslag, som blev sendt efter, at DR havde modtaget en klage fra en seer over brugen af et Visa/Dankort i indslaget. I det omredigerede indslag er Visa-logoet fjernet ellers er indslaget uforandret.

Høring

DR har i høringssvar af 14. januar 2005 anført følgende kommentarer:

" ...

OBS programmernes formål er at bringe samfundsinformation af generel interesse for seerne. DR har et sæt regler der nærmere fastsætter rammerne for OBS indslag. Reglerne findes på www.dr.dk/OBS, hvortil DR henviser.

I reglerne defineres samfundsinformation som rådgivning om almene livsforhold samt oplysninger om borgernes rettigheder og pligter i vort samfund. Informationerne skal være saglige og upartiske, ligesom der i forbindelse med OBS indslag ikke må forekomme nogen form for reklamemæssig udnyttelse. Det gælder både for enkeltpersoner, firmaer, foreninger, organisationer, produkter og andet. Der må heller ikke forekomme agitation for et bestemt synspunkt vedrørende det forhold, der informeres om.

DR har naturligvis ansvaret for udsendelse af OBS indslag i TV, og DR har også redigeringsretten og retten til placeringen af OBS indslagene i programfladen. Når det er muligt, bliver producenten dog kontaktet, inden DR foretager en redigering af indslaget.

Alle indslag skal indeholde afsender, det vil sige navn på den myndighed, organisation eller forening, som står for informationen, og som er indholdsansvarlig for denne.

Produktionen skal uden omkostning for DR og friholdt for 3. mands krav leveres i udsendelsesklar stand. DR fastsætter det endelige udsendelsestidspunkt.

Det konkrete spot, der er blevet klaget over, var på 19 sekunder og det blev sendt i ugerne 51 og 52. Indslaget viser et Dankort, men desværre blev DR ikke opmærksom på, at det var et Visa-dankort, der blev vist i billedet.

DR blev ringet op fra en seer, som undrede sig over, at DR i OBS havde et indslag med om det nye Dankort med chip, hvor det kort der vises i billedet, er et Visa-dankort. DR blev på denne måde bekendt med fejlen og besluttede at redigere Dankort-indslaget ud af OBS udsendelsen, som i den pågældende uge havde været sendt 3 gange og som skulle have været gentaget endnu et antal gange i resten af ugen. Samtidig besluttedes, at såfremt Dankort-indslaget skulle indgå i senere OBS programmer, skulle det kort, der blev vist i indslaget være et rent Dankort uden Visa-logo.

OBS indslaget blev finansieret af Dankort a/s og godkendt af Økonomi- og Erhvervsministeriet. DR kontaktede ministeriet og Dankort a/s om DRs beslutning og Dankort a/s beklagede meget, at der var brugt et Visa-dankort i indslaget. Resultatet blev, at Dankort a/s producerede et nyt kort indslag, som viser et neutralt Dankort uden Visa logo, og dette blev sendt i uge 52.

Der vedlægges VHS kopi af det fejlagtige OBS indslag med Visa-logo samt rettede indslag.

DR erkender, at der blev begået en fejl, da der blev vist dankort med Visa-logo, men DR skal samtidig understrege, at DR omgående rettede fejlen da man blev opmærksom på den.

Samtidig kan det oplyses, at DR har øget opmærksomheden på proceduren for godkendelse af OBS indslag, så tilsvarende situationer fremover undgås.

..."

Radio- og tv-nævnets vurdering

Radio- og tv-nævnet har i henhold til § 44, stk. 1, nr. 1, i lov om radio- og fjernsynsvirksomhed jf. lovbekendtgørelse nr. 506 af 10. juni 2004 behandlet sagen på sit møde den 15. marts 2006 og skal udtale:

Klager er af den opfattelse, at der er tale om skjult reklame for Visa/Dankort i OBS indslaget om chip-dankort sendt på DR i uge 51 og 52 2004.

I OBS indslaget blev anvendt et Visa/Dankort til illustrationen af, hvordan det nye chip-dankort fungerer. Visa/Dankortet blev flere gange filmet på tæt hold. Pengeinstituttet, som sædvanligvis står anført på et dankort, var imidlertid erstattet af teksten "Dit Pengeinstitut".

DR har i sit høringssvar oplyst, at OBS indslag skal være saglige og upartiske, ligesom der i forbindelse med OBS indslag ikke må forekomme nogen form for reklamemæssig udnyttelse.

DR oplyser endvidere, at OBS indslaget blev finansieret af og produceret for Dankort a/s og godkendt af Økonomi- og Erhvervsministeriet, som ligeledes står krediteret som afsender af indslaget.

DR understreger imidlertid, at DR har ansvaret for indslaget.

DR oplyser i sit høringssvar af 14. januar 2005, at en seer gjorde stationen opmærksom på, at der blev anvendt et Visa/Dankort i OBS indslaget. DR erkender, at der blev begået en fejl, da der blev vist et dankort med Visa-logo, men at DR omgående rettede fejlen, da stationen blev opmærksom på fejlen. DR besluttede derefter at redigere dankort indslaget, og resultatet blev, at Dankort a/s producerede et nyt kort indslag, som viser et neutralt Dankort uden Visa logo, og dette blev sendt i uge 52.

Samtidig oplyser DR, at stationen har øget opmærksomheden på proceduren for godkendelse af OBS indslag, så tilsvarende situationer fremover undgås.

Reklamer skal klart kunne identificeres som sådanne således, at de i indhold og præsentation adskiller sig fra ordinære programmer jf. § 72 i radio- og fjernsynsloven og § 3, stk. 1, i reklamebekendtgørelsen. Reklamer i fjernsyn må kun sendes i blokke, som skal placeres mellem programmerne,

jf. reklamebekendtgørelsens § 4, stk. 1, 1. pkt. og radio- og fjernsynslovens § 73, stk. 1, 1. pkt.

Tv-reklamer, der udsendes i strid med reglerne, er såkaldt skjult reklame.

Ifølge direktiv 89/552 EØF, artikel 1 d, er definitionen på skjult reklame:

“mundtlig eller visuel fremhævelse af varer eller tjenesteydelser eller af en vareproducents eller en tjenesteydelsesleverandørs navn, varemærke eller aktiviteter i programmer, når fremhævelsen er tilsigtet fra tv-radiospredningsorganets side i reklame-øjemed og vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse. En fremhævelse anses navnlig for at være tilsigtet, når den foretages mod vederlag eller lignende betaling.”

Der er altså tre kumulative betingelser, der skal være opfyldt: Fremhævelsen skal være tilsigtet fra tv-radiospredningsorganets side, den skal være i reklame-øjemed og den vil kunne vildlede offentligheden med hensyn til arten af denne fremhævelse.

Da skjult reklame er tilsigtet, kan det i praksis være vanskeligt at skelne mellem skjult reklame og lovlige henvisninger til varer m.v. Kommissionen har derfor i sin fortolkningsmeddelelse om visse aspekter ved bestemmelserne i direktivet om “Fjernsyn uden grænser” i forbindelse med tv-reklamer (2004/c 102/02), bestemt, at det er berettiget at anvende kriteriet “uberettiget fremhævelse” af varer eller en virksomheds varemærke eller navn m.v. Det urimelige kan bl.a. ligge i, at den pågældende vare fremhæves på en særlig måde. I den forbindelse skal der tages hensyn til det redaktionelle indhold i udsendelser, disse elementer indsættes i. Hvis en vare fx fremhæves uden berettigelse i forhold til udsendelsens redaktionelle indhold eller på grund af en påvirkning, som det redaktionelle indhold er blevet udsat for i kommercielt øjemed, tyder det på, at der foreligger skjult reklame.

Da Visa logoet tre gange tydeligt vises i indslaget, er det Radio- og tv-nævnets opfattelse, at der er sket en fremhævelse af Visa logoet. Der er tale om et informationsindslag, der som anført af DR skal være sagligt og upartisk, og hvori der ikke må forekomme nogen form for reklamemæssig udnyttelse. Endvidere er det Nævnets opfattelse, at Visa logoet nemt kun-

ne have været fjernet på samme måde, som pengeinstituttet var erstattet af teksten "Dit Pengeinstitut".

Ud fra en samlet vurdering finder Nævnet, at der er sket en uberettiget fremhævelse af Visa i indslaget, og at reglerne om skjult reklame derfor er overtrådt.

Med hensyn til klagen over generel skjult reklame på DR, finder Nævnet, at klagen er for ukonkret til at behandle.

På baggrund heraf træffer Radio- og tv-nævnet følgende

AFGØRELSE:

Der er i OBS indslaget sendt i uge 51 og 52 2004 på DR1 tale om skjult reklame for Visa/Dankort i strid med Radio- og fjernsynslovens § 72.

Nævnet tager til efterretning, at DR erkender, at der blev begået en fejl, og at DR omgående rettede fejlen, da stationen blev opmærksom herpå. Endvidere tages til efterretning at DR har iværksat en øget opmærksomhed på proceduren for godkendelse af OBS indslag, så tilsvarende situationer fremover undgås.

Christian Scherfig
formand

/Christina Sigvardt
nævnsssekretær